

Havnin í fokus

Fleiri enn 120 fólk møttu upp, tá framsýningin TÓRS-HAVN – Arkitektur & Identitet, varð sett í Norðuratlants Bryggjuni í Keypmannahavn leygardagin. Heðin Mortensen, borgarstjóri setti frágera hugvekjandi framsýningina, sum vísir fagrastu støðini í Havn. - Við hesari framsýningini ynskja vit at geva dønnum betri innlit í søguna hjá býnum og landinum sum heild, umframt sjálvandi, at vísa, hvussu einastandandi ein býur, Havnin er, sigur Helga Hjörvar, stjóri í Norðuratlants Bryggjuni. Framsýningin verður opin til sunnudagin 18. mai 2008.

Ymiskir skattir í Føroyum

Eitt yvirlit hjá Taks vísir, at munurin millum lægsta og hægsta kommunuskattin er heili 7,5%, skrivar Samtak á heimasíðuni. Kommunurnar við hægsta kommunuskattaprosentinum eru Tvøroyri og Sandur, har skatturin er 23,5%, í hølunum á teimum er Vágur við 23,25%. Nakrar av smáu kommunum hava lægst skattaprosent, hesar eru Fugloy, Svínø, Kunoy og Skúvoy. Í hesum kommunum rindar borgarin 16% í kommunuskatti. Fyri ein borgara við eini vanligari arbeiðarainntøku merkir tað, at ein persónur sum býr á Sandi ella Tvøroyri rindar útvið 15.000 kr meir í skatti enn um viðkomandi býr í Kunoy, Svínø, Fugloy ella skúvoy. Meðal kommunuskattaprosentið í 2008 er 20,65%.

Nú er lagamanni at læra enskt

Fríggjadagin komu nýggju enskt-føroysku og føroysk-ensku orðabøkurnar hjá Jonhardi Mikkelsen og Annfinnur í Skála loksins á marknaðin, og henda stóra og týðningamikla bókaútgáva varð fríggjadagin fagnað í Læraraskúlahøllini

ORÐABÓK

Dorit Hansen

dorit@sosialurin.fo

Myndir: Jens Kristian Vang

Læraraskúlahøllin var so at siga fullsett. Har vóru lærarar, sum hava hungrað eftir nýggjum orðabókum í fleiri ár, har vóru rithøvundar, sum nú sleppa at sveima frítt millum nýtiðar føroyskt og nútíðar enskt, og har vóru onnur mentafólk, sum frøddust um eitt nýbrot í føroyskari málmentan.

Á fremsta bonki sótu triggir mentamálaráðharrar. Torbjørn Jacobsen, sum í síni tíð sum landsstýrismaður í mentamállum setti gongd á arbeiðið, Jógvan á Lakjuni sum hevur fylgt og stuðlað arbeiðnum sum landsstýrismaður tey seinastu árin, og nýsetta landsstýrismannin í mentamállum, Kristina Háfoss, sum nú hevur ábyrgd á økinum.

Jóhannes Hansen, rektari á Læraraskúlanum, bjóðaði vælkommin, Jonhard Mikkelsen greiddi frá arbeiðnum, Annfinnur í Skála helt røðu, og landsstýrismannin fingi eisini hvør sína talutið. Jógvan á Lakjuni sang og spældi harumframt við klaveri, og Martin Joensen og Kári P - sum báðir eru kendir fyri livandi yrkingar á gerandisføroyskum - framfórdu eisini nakrar sangir.

Garnatálg á japanskari mótamesu

- Hetta er ein ótrúligur dagur. Eg havi smilst í allan dag, tí eg kann ikki lata vera, segði Jonhard Mikkelsen, og lýsti áralanga arbeiðið

Tveir ernir rithøvundar við størstu føroysku orðabókaútgávu nakrantíð. Saman við stóru og tungu bókunum fylgir eisni fløga, internet- og sms hald

ið við einari lítla stöðmynd av, tá fólk eru komin á gátt í Vestmanna tey seinastu mongu árin.

- Nú, hvar er Jonhard, spyrja gestirnir. Er hann ikki ligudur við hatta enn. Nei, hatta verður nokk ongantið liðugt.

Men nú var »hatta« loksins liðugt, og tungu og stóru bókurnar lógu sum prógvið við síðuna av fina pinnamatinum í Læraraskúlahøllini.

- Tá fólk síggja eitt barn við kufferti, fara tey at siga: Stakkalin. Hann hevur enskt í dag, segði Jonhard Mikkelsen.

Men tungu bókurnar standa ikki einsamallar. Saman við bókini er eisini fløga umframt internet- og sms hald. So tá Guðrun og Guðrun eftir væleyndaða mótasýning í Tokyo verða bjóðaðar til sushi, so kunnu

tær greiða frá um ræstan fisk og garnatálg á flótandi enskum. Tær senda bara orðini »ræstan fisk« og »garnatálg« á sms og fáa ensku orðini aftur beinanvegin.

You mean yes or you mean no

Orðabókurnar lata føroyskar dyr upp út í heim, men tær eru eisini eitt úrslit av altjóða samstarvið, har føroysk høvd hava arbeiðt saman við íslenskum handilsskapi, russiskum datugrunnum, og kinesiskum hondum.

Øll tey mongu orðini og orðafrágreiðingarnar vórðu lögð í datugrunnar í Russlandi, og meðan datuhugtøk vóru ein býur í Russlandi fyri føroysku rithøvundarnar, høvdu russarnir hinvegin trupult at skilja føroyska tokutalu.

- You mean yes or you

mean no, spurdi russin, tá Jonhard Mikkelsen sendi mailar um, at orðini kanska skuldu setast upp so ella so.

Síðani var tilfarið sent til Íslands, har íslenskt prentsmiðja prentaði bókurnar í Hong Kong. Og tá kinesiskar hendur høvdu samlað øll tey føroysku orðini í tvær tjúkkar bókur, vórðu tær sigldar suður um Afrika og norður í Atlantshav.

Eingin annar ger føroyskt mál

Umframt útlensk samstarv eru bókurnar eisini úrslit av dyggum føroyskum stuðli. Jonhard Mikkelsen fegnaðist um stuðulin frá Mentamálaráðnum og privatum feløgum, tí føroyski marknaðurin er so lítill, at uttan stuðul ber slíkt ikki til.

- Skal føroyskt mál røkt-

ast, mugu vit sjálvi gera tað, og tað eigur at bera til, helt Jonhard Mikkelsen og vísti á, at tað sum fólk hildu vera ørt fyri 20 árum síðani nú er veruleiki.

- Vit skulu bara ikki taka stóði í New York ella øðrum stórum stöðum. So kemur

Nógv fólk vóru komin saman til bókaframløguna í Læraraskúlahøllini. Jóhannes Hansen, rektari, bjóðaði vælkommin og núverandi og fyrrverandi landsstýrismannar hildu røður